

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

"Mahkememizce yapılan inceleme sonucu 9.5.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri İle İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair" 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesi hükmünün aşağıda belirtilen gerekçelerle Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüne varıldı.

Anayasamızın 139. maddesi hakim ve savcıların aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamayacaklarını, 140. maddesinin son fıkrası ise hakim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idarî görevlerde çalışanların hakimler ve savcılara tanınan her türlü haklardan yararlanacaklarını hükme bağlamıştır.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 106. maddesinde Adalet Müfettişlerine, Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) yüzde yirmisi oranında özel hizmet tazminatı ödeneceği öngörülmüştür.

Sözü edilen 106. madde hükmü 9 Mart 1995 tarih ve 22222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesi ile "Adalet Müfettişlerine bu Kanuna göre hesaplanacak en yüksek aylık tutarının % 30'undan az olmamak üzere brüt aylıkları tutarının % 40'ı oranında özel hizmet tazminatı ödenir. Ancak Adalet Müfettişlerine yapılacak aylık, ek gösterge, yüksek hakimlik tazminatı ile bu madde uyarınca yapılacak ödemelerin net tutarı, yüksek mahkeme Daire Başkanına yapılacak aylık, ek gösterge, yüksek hakimlik tazminatı ve ödeneklerin net tutarını geçemez" şeklinde değiştirilerek Adalet Müfettişlerine yapılacak ödemelerin miktarı konusunda kısıtlayıcı bir düzenlemeye gidilmiştir.

Aylık kavramı, ücret, ödenek, yan ödeme gibi ödentilerin tümünü kapsadığından Anayasa'nın 140. maddesi gereğince hakimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tabi olan Adalet Müfettişleri 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesi ile getirilen kısıtlama ile aylıklarından kısmen yoksun bırakılmakla, Anayasa'nın Adalet Müfettişlerinin (adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışmaları nedeniyle) aylık ve ödeneklerinden yoksun bırakılamayacakları yolundaki 139. ve 140. maddelerinde yazılı olan kurallara aykırı düzenleme yapılmıştır.

Kamu idarelerinde yetki ve sorumluluk bakımından farklı görevlerde çalışan personele, değişik miktar ve oranlar üzerinden özel hizmet tazminatı ödenmesi memur hukuku ilkeleri gereğidir.

Özel hizmet tazminatı, teftiş ve denetim hizmetlerinin gereklerinden kaynaklanan sebeplerle Adalet Müfettişlerine ödenmekte olduğundan, bu tazminatı denetim gibi bir görevi bulunmayan yüksek mahkeme daire başkanlarına verilen ödemeler tutarına endeksleyerek, bu kişilere yapılan ödentilerin net miktarını geçmeyecek şekilde ödenmesi konusunda düzenlemeye gidilmesinde hakkaniyete ve hizmet icaplarına uyarlık bulunmamaktadır.

Esas Sayısı : 1996/25
Karar Sayısı : 1997/68

Öte yandan, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin söz konusu 11. maddesi ile Adalet Müfettişlerine yüksek mahkeme daire başkanlarına yapılacak net ödeme tutarından fazla ödeme yapılamayacağı yolunda kural getirilmekle henüz 1. sınıfa ayrılmamış Adalet Müfettişlerine aylıklarının % 40'ı oranında özel hizmet tazminatı ödenirken, bu tazminatın, aynı işi yapan ve meslekte daha kıdemli olan birinci sınıf Adalet Müfettişlerine daha düşük oranlar üzerinden verilmesinde eşitlik ilke ve kurallarına uyarlık da yoktur.

Açıklanan nedenlerle, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "... Adalet Müfettişlerine yapılacak aylık, ek gösterge, yüksek hakimlik tazminatı ile bu madde uyarınca, yapılacak ödemelerin net tutarının yüksek mahkeme Daire Başkanına yapılacak aylık, ek gösterge, yüksek hakimlik tazminatı ve ödeneklerin net tutarını geçemeyeceği" yolundaki 11. maddesi hükmü, birinci sınıf olan Adalet Müfettişleri ile henüz bu hakkı elde etmemiş Adalet Müfettişleri arasında eşitsizlik yaratması ve evvelce hak olarak tanınan parasal imkana aleyhe kısıntı getirmesi bakımından Anayasa'nın 139. ve 140. maddesi hükümlerine aykırı olduğuna, konunun incelenerek bir karar verilmek üzere Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesi uyarınca 29.5.1996 tarihinde oybirliği ile karar verildi.""